

достовірно оцінити кути даних суглобів. Також був виявлений періостит з каудальної сторони пугової кістки. Незважаючи на некоректне навантаження на представлені суглоби, ознак руйнування хрящової та кісткової тканини у межах зазначених суглобів виявлено не було.

Зап'ястковий суглоб тієї ж кінцівки при візуальному огляді має потовщення з боку п'ясткової кістки, що розповсюджується майже до пугового суглоба. При рентгендіагностиці даної ділянки було виявлено загострення країв кісток зап'ястка з латерального боку, що може свідчити про початкову стадію артрозу. Також відмічено потовщення латеральної грифельної кістки. Дана картина є свідченням деформації кінцівки через її неправильну біомеханіку та компенсаторного перенесення ваги на зап'ястковий суглоб через неможливість повноцінно спиратися на копито.

Отримані результати лабораторної діагностики коня свідчать, що рівень загальних ГАГ дорівнює 11,7 од, серед яких 1 фракція ГАГ – 8,2 од, 2 фракція ГАГ – 2,1 од, 3 фракція ГАГ – 1,4 од; хондроїтинсульфатів – 0,13 г/л, глікопротеїнів – 590 од, сіалових кислот – 320 од, серомукоїдів – 350 од. Нормативні значення даних показників: рівень загальних ГАГ – 12,-13,4 од, серед яких 1 фракція ГАГ – 8,6-9,3 од, 2 фракція ГАГ – 1,7-1,9 од, 3 фракція ГАГ – 1,7-2 од, хондроїтинсульфатів – 0,102- 0,144 г/л, глікопротеїнів – 580-610 од, сіалових кислот – 320-340 од, серомукоїдів – 350-380 од. Зіставлення отриманих результатів свідчить про незначне відхилення показників коня з вродженою контрактурою згиначів пальців у порівнянні з нормою. Це вказує на задовільний стан хрящової тканини та відсутність запалення.

Враховуючи результати рентгенодіагностики можна затверджувати, що кісткова та хрящова тканини візуально деформовані, а також тварина має схильність до руйнування суглобів через некоректне навантаження на них, особливо в період активного росту та розвитку коня. Проте результати серологічних досліджень вказують на задовільний стан хрящової тканини та відсутність ознак її активної руйнації. Отже, в результаті проведених досліджень та обраного методу лікування можна зробити висновок, що завдяки застосованим заходам, а саме активному моціону та регулярній коректній розчистці, вдалося не лише візуально скорегувати деформацію кінцівок з вродженою контрактурою пальців, а й стабілізувати стан хрящової та кісткової тканини, що було рентгенологічно та лабораторно підтверджено.

Бібліографічний список:

1. Rolf M. Embertson (1994). Congenital Abnormalities of Tendons and Ligaments. *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice*, volume 10, issue 2. p. 351-364. doi: 10.1016/S0749-0739(17)30360-7.
2. James R. Rooney (1985). Postnatal contracture of young horses. *Journal of Equine Veterinary Science*, volume 5, issue 4. p. 204-208. doi: 10.1016/S0737-0806(85)80098-8.
3. Aziz Tnidar (2010). Desmotomy of the Accessory Ligament of the Deep Digital Flexor Tendon in Horses: An Update. *Journal of Equine Veterinary Science*, volume 30, issue 12. p. 715-719.

УДК: 619:616.36/.61:591.478.1:636.8

ЗМІНИ РІВНЯ ЛАБОРАТОРНИХ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ БЕЗПРИТУЛЬНИХ КОТІВ ПІД ЧАС НАДХОДЖЕННЯ У ПРИТУЛОК ДЛЯ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Тимошенко О.П., доктор біологічних наук, професор, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9696-1698>

Сидельов В.В., аспірант кафедри внутрішніх хвороб та клінічної діагностики тварин, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Сучасні притулки є однією з ключових складових благополуччя тварин [1]. Але на сьогоднішній день багато питань реабілітації тварин у сучасних притулках досі залишаються невирішеними. У системі реабілітації тварин у притулках відсутні науково обґрунтовані критерії оцінки їх реабілітаційного потенціалу, не проводяться поглиблені наукові дослідження стану здоров'я тварин. Недостатньо інформації щодо діагностичних критеріїв оцінки стану тварин за період життя у притулку [2-4]. У цілому, притулки не використовуються як база для проведення наукових досліджень і сучасна наука втрачає таку можливість. Проте такий симбіоз був би здатен принести користь як тваринам за рахунок покращення їх стану шляхом застосування більш досконалих діагностичних та лікувальних заходів, так і науковцям, які мали б можливість досліджувати цих тварин і мати нову цінну інформацію [5].

Метою нашого дослідження є оцінка рівня лабораторних показників крові безпритульних котів під час надходження у притулок для домашніх тварин.

Проведено обстеження 19 котів різної статі від 2-х до 7 місяців, які надійшли у притулок. Виконано дослідження біохімічних показників у сироватці крові і гематологічних тестів у кожного з тварин. Проведено статистичну обробку одержаних даних [5].

Результати гематологічних досліджень свідчать, що на момент надходження у притулок у 36,8 % котів спостерігався лейкоцитоз, частка лімфоцитів зменшувалась у 5,3 % тварин і в такої ж незначної кількості котів було виявлено зростання частки еозинофілів. Більш часто зустрічались випадки моноцитозу – у 21 % котів; значно частіше зустрічались випадки збільшення частки нейтрофілів за рахунок сегментоядерних форм клітин (у 47,3 % котів), рідше – паличкоядерних (у 21 % тварин).

Більш значно змінювалась картина червоної крові. У 52,6 % котів на час надходження у притулок була знижена кількість еритроцитів, у 36,8 % – концентрація гемоглобіну і у 73,7 % тварин – гематокрит. У той же час середній об'єм еритроцита був знижений у 63,2 %, а середній вміст гемоглобіна в еритроциті виявився підвищеним у 26,3 % тварин. Тромбоцитоз виявлявся рідко – у 10,5 % котів. Отже, ці дані вказують на наявність хронічного запального процесу, принаймні в певній частини тварин. Що ж стосується показників еритроцитопоезу, то в частини тварин спостерігається тенденція до анемії. Адже кількість еритроцитів, концентрація в них гемоглобіну та середній об'єм еритроцита були нижчі за нижню межу норми в досить значній кількості котів, тому середній вміст гемоглобіну в еритроциті в деяких з них виходив за верхню межу відповідної норми.

Результати біохімічних досліджень сироватки крові котів на час надходження у притулок значно рідше виходили за межі відповідних норм. Так, концентрація загального білка, частка глобулінів, вміст сечовини, креатиніну, Калію, загального Кальцію, загального білірубину у всіх тварин були в межах норми. Це ж стосується показників активності таких ферментів, як лактатдегідрогеназа, альфа-амілаза та ГГТ. Проте було виявлено підвищення активності трансаміназ АлАТ і АсАТ у 31,6 та 21,1 % котів. Особливо яскравою характеристикою у тварин було зростання активності лужної фосфатази та неорганічного Фосфору у 73,7 % тварин. У 15,8 % випадків зустрічалась гіпоальбумінемія, у 21,1 % випадків – зниження концентрації холестеролу. В одній тварини був підвищений рівень глюкози і в одній - активність креатинфосфокінази.

Таким чином, більшість біохімічних показників у сироватці крові безпритульних котів на час надходження у притулок не відхилялись від меж відповідних референтних норми для котів. Винятком була активність лужної фосфатази та концентрація неорганічного Фосфору, що в молодих тварин було зумовлено ростом тканин скелету, оскільки кістковий ізофермент даного ензиму міститься у великій кількості у остеобластах, кількість яких зростає під час формування кісткової тканини в молодому віці. Зростання в частини тварин активності АлАТ і АсАТ, частково лужної фосфатази, а також креатинфосфокінази, скоріш за все, є наслідком функціональних порушень стану травної системи, зокрема, печінки, а також серцевого м'язу внаслідок несприятливих умов існування тварин на вулиці, що притаманно в цілому безхатнім тваринам. Ці результати частково збігаються з малочисленими даними, які

містяться в джерелах зарубіжної літератури, зокрема збільшена активність лужної фосфатази у безпритульних котів.

Отже, стан здоров'я частини тварин, які на час надходження у притулок виглядають клінічно здоровими, характеризується наявністю хронічного запального процесу та функціональними порушеннями травної і серцево-судинної систем.

Бібліографічний список:

1. Наказ «Про затвердження Ветеринарно-санітарних вимог до утримання тварин у притулках» від 15.10.2010 №438, <http://www.saphia.ru/index.php?id=138>.
2. Hurley K and Miller L (2009) Introduction to disease management in animalshelters. In: Infectious Disease Management in Animal Shelters, ed. L Miller and K Hurley, pp. 13–15. Wiley-Blackwell, Iowa.
3. Scarlett JM (2012) Magical Metrics and Dazzling Data: How Medical Fact-Finding Guides Shelters to Improved Animal Health. www.maddiesfund.org/Maddies_Institute/Webcasts/Magical_Metrics_and_Dazzling_Data.html.
4. Stavisky J, Brennan M, Downes M and Dean R (2012) Demographics and economic burden of unowned cats and dogs in the UK: results of a 2010 census. BMC Veterinary Research **8**, 163.
5. Тимошенко О.П., Сидельов В.В. Показники стану здоров'я безхатніх котів на час надходження у притулок для домашніх тварин. Актуальні аспекти розвитку науки і освіти: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців (Одеса, 08-09 грудня 2022 р.) / Одеський державний аграрний університет. Одеса, 2022. с. 154

УДК:619;612.015.3:636.520.087.72

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЗАХОДИ У РАЗІ ГОСТРИХ РЕСПІРАТОРНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ТЕЛЯТ

Тодоров М.І., кандидат ветеринарних наук, доцент, Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9260-567X>

Застосування потужного стимулюючого засобу Роборанте Калієр на протязі 14 днів, сприяє відновленню гематологічних та біохімічних показників, профілаксує рецидиви катаральної бронхопневмонії.

Ключові слова: телята, катаральна бронхопневмонія, Роборанте Калієр, гематологічні показники.

Постановка проблеми. Одним з важливих завдань у сучасному тваринництві є підвищення життєздатності тварин на різних етапах розвитку. Проте збереження молодняка та реалізація генетичного потенціалу стада можливі лише за своєчасного і ефективного комплексного підходу до профілактики та лікування.

Серед захворювань молодняка великої рогатої худоби незаразної етіології вагоме місце займає патологія органів травлення, та респіраторні хвороби (бронхіти, бронхопневмонія).

Зникнення характерних клінічних ознак у телят після перехворювання на гострі респіраторні хвороби, ні є ознакою повного одужання. Так, за нашими спостереженнями та літературними даними відновлення морфологічних, та біохімічних показників крові відбувається впродовж 3-4-х тижнів після клінічного одужання у разі не застосування реабілітаційних заходів [1,2].

Після зникнення характерних клінічних ознак у телят, а саме кашель, на практиці тобто в господарствах зазвичай припиняються лікувальні заходи.